

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง มีคำร้อง ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) โดยเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในสมัยรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี ต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ ตามลำดับ รวม ๘ ครั้ง ผู้ร้อง ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการไต่สวนกรณีของผู้ถูกร้อง อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีดังกล่าวแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นต่อผู้ร้องไว้แล้วดังกล่าวด้วย โดยนำข้อมูลที่ได้จากการ

ได้สวมมาประกอบการพิจารณา ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้อง เมื่อเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และเมื่อเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไม่แสดงรายการทรัพย์สินในชื่อของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๓ ครั้ง เป็นเงินฝากธนาคาร ในชื่อของตนเอง ๗ บัญชี จำนวนเงิน ๔๑,๕๐๓.๑๘ - ๕๑,๓๗๗.๓๗ บาท ยานพาหนะในชื่อของตนเองและนางสุรศักดิ์ สุขชนะ ซึ่งเป็นคู่สมรสของผู้ถูกร้อง จำนวน ๔ คัน และเงินลงทุนในชื่อของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ในห้างหุ้นส่วนจำกัด สุวิชาฟาร์ม รวมจำนวน ๒๐ ล้านบาท นอกจากนี้ ยังไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝากธนาคาร) ของตนเอง และ/หรือ คู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น คือในชื่อของนายพิชญกร อุดรสถิตย์ รวม ๒ บัญชี เป็นเงิน ๑๗,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท และในชื่อของนายพิชญกร อุดรสถิตย์ นายจิรายุ จรัสเสถียร รวม ๓ บัญชี เป็นเงิน ๒๐,๐๗๗,๘๖๓.๘๒ บาท เมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และเมื่อเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ตามลำดับ ซึ่งบัญชีในชื่อของนายพิชญกร อุดรสถิตย์ และนายจิรายุ จรัสเสถียร ได้แก่เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ เงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขานนสินธร บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ และเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๗ ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝากธนาคาร) ของตนเอง และ/หรือคู่สมรสซึ่งเปิดบัญชีในชื่อของนายจิรายุ จรัสเสถียร นายพิชญกร อุดรสถิตย์ เรือตรีหญิง พัชรภรณ์ บุญยงค์ (ภรรยาของนายพิชญกร อุดรสถิตย์) และนางสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ เมื่อพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี เป็นเงิน ๔๐,๐๘๘,๒๕๒.๘๐ บาท เป็นบัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔ ฉบับ เงินฝากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนสุขาภิบาล ๑ บางกะปิ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ และเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗ และบัญชีกระแสรายวันเลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ ตามลำดับ ซึ่งเงินฝากจำนวน ๑๔,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท ในบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน และเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขานนสินธร ในชื่อของนายพิชญกร อุดรสถิตย์ เป็นของนางสุรศักดิ์ สุขชนะ และเงินฝากธนาคาร

ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาแกว่งบัวบาน จำนวน ๓,๐๗๓,๘๘๐ บาท เงินฝากธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ในชื่อของนายจิรายุ จรัสเสถียร และเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ จำนวน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท ในชื่อของนายพิชญกร อุดรสถิตย์ เป็นของผู้ถูกร้อง ส่วนเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๓,๗๐๐,๐๐๐ บาท บัตรเงินฝาก จำนวน ๑๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท ในชื่อของเรือตรีหญิง พัชรภรณ์ บุญยงค์ และนางสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ เป็นของนางสุรกาญญา สุขชนะ โดยจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินของตนเองและคู่สมรส ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ นอกจากนี้ เมื่อระหว่างวันที่ ๒๐, ๒๓, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้อง ได้ซื้อที่ดินในท้องที่ตำบลโนนปอแดง (ผาขาว) อำเภอผาขาว (ภูกระดึง) จังหวัดเลย จากเจ้าของที่ดินหลายคน จำนวน ๓๕ แปลง เนื้อที่รวมกัน ๘๕๔ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา ราคาจดทะเบียน ๑๓,๒๗๕,๐๐๐ บาท และทำนิติกรรมอำพรางจดทะเบียนซื้อขายโอนดี ให้หนี้ให้นายกิติ ชาติบัญชากร เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ โดยไม่ได้มีหนี้กันจริง การซื้อขาย ไม่มีการชำระเงิน ทรัพย์สิน (ที่ดิน) ดังกล่าว จึงเป็นของผู้ถูกร้อง แต่ปกปิดไม่แสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินในบัญชียื่นต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๒ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ ตามลำดับ ทั้งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินต่อผู้ร้อง อันเป็นเท็จในกรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ตามลำดับ ว่า เป็นหนี้เงินกู้นายระวี อุ่นภัทร และนายไพจิตร ก่ออมทรัพย์ จำนวนรวม ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ๗ และรับไว้พิจารณา วินิจฉัย สำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้องเพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจง สรุปว่า ผู้ถูกร้องไม่อยู่ภายใต้บังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เพราะ ในขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้อง ผู้ถูกร้องมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องทั้งการ ตรวจทรัพย์สินของผู้ถูกร้องก็ไม่ชอบ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ ไม่ใช่บังคับแก่คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย

บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ เป็นบัญชีของนายจิรายุ จรัสเสถียร โดยนายจิรายุ นำเช็คที่พันตำรวจโท ปกรณ์ เสริมสุวรรณ สั่งจ่ายให้ผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท เป็นการจ่ายเช็คชำระบัญชี ที่ผู้ถูกร้องเล่นการพนันได้ เข้าบัญชีดังกล่าวตามคำสั่งของผู้ถูกร้อง จำนวนเงินดังกล่าวจึงมิใช่เป็นเงิน หรือทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องได้มาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่อย่างใด นายจิรายุ เปิดบัญชีเพื่อประโยชน์ของนายจิรายุ เอง แม้จะมีเงิน ของผู้ถูกร้องฝากเข้าบัญชีด้วย ๘ รายการ จำนวน ๑๔๕,๗๘๐,๐๐๐ บาท บัญชีดังกล่าวก็ไม่ใช่ เป็นของผู้ถูกร้อง ไม่มีหน้าที่จะต้องแสดงไว้ในบัญชีทรัพย์สิน ฯ การไม่แสดงบัญชีเงินฝากธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสุขุมวิท ๑ บางกะปิ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๗๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ ในชื่อนายจิรายุ ของผู้ถูกร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี ในวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ เนื่องจากไม่ใช่บัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้อง และเงินคงเหลือ ในบัญชีรวมดอกเบี้ยเป็นทรัพย์สินของนายจิรายุ เท่านั้น โดยในส่วนของผู้ถูกร้อง นายจิรายุ ได้เรียก เก็บเงินตามเช็คและชำระให้แก่ผู้ถูกร้องครบถ้วนในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ แล้ว ซึ่งเป็นเวลา ภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขและได้ใช้ไปหมดแล้วก่อนพ้นจากตำแหน่ง ในวันยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินดังกล่าว ผู้ถูกร้องจึงไม่มีทรัพย์สินตามบัญชีเงินฝากดังกล่าว นั้น ผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ

การไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗ ในชื่อนายพิษณุกร อุดรสถิตย์ ของผู้ถูกร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี ก็เช่นเดียวกัน ผู้ถูกร้องได้ถอนเงิน ไปใช้หมดแล้ว ส่วนที่คงเหลือในบัญชีเป็นดอกเบี้ยซึ่งมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย ผู้ถูกร้องจึงมิได้ตั้งใจปกปิด ไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าว

ส่วนที่ดิน ๓๕ แปลง เนื้อที่ ๘๕๕ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา ตำบลโนนปอแดง อำเภอดงหลวง (ภูกระดึง) จังหวัดเลย เป็นการทำนิติกรรมโอนสิทธิครอบครองที่ดินชำระหนี้เงินกู้ไม่ใช่นิติกรรมอำพราง ปัจจุบันนายกิติ ชาติบัญญัติชากร เป็นผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ซึ่งก่อนการโอนผู้ถูกร้องก็เคยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ดิน ๓๕ แปลงดังกล่าวต่อผู้ร้อง กรณีรับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี รวม ๕ ครั้ง หลังจากโอนที่ดินไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่จะต้องแสดงรายการเกี่ยวกับที่ดินนั้นอีกเมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี

การไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสิรินธร บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ ของนางสุรศักดิ์ญา สุขชนะ คู่สมรสผู้ถูกร้อง ในชื่อนายพิชญกร อุดรสถิตย์ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ตามลำดับ และการไม่แสดงรายการเงินฝากของนางสุรศักดิ์ญา สุขชนะ ได้แก่ บัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในชื่อเรือตรีหญิง พัชรภรณ์ บุญยงค์ จำนวน ๒ ฉบับ และในชื่อนางสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ จำนวน ๒ ฉบับ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี รวมทั้งหนี้เงินกู้ นายระวี อุ่นภัทร และหนี้เงินกู้ นายไพจิตร ก่ออมรทรัพย์ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขนั้น ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของนางสุรศักดิ์ญา และผู้ถูกร้องไม่ทราบและคู่สมรสก็ได้แจ้งให้ทราบ ผู้ถูกร้องจึงมิได้แจ้งยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ แต่อย่างไร ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยกคำร้อง

พิจารณาคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบ แล้ว ในส่วนของประเด็นข้อกฎหมายซึ่งผู้ถูกร้องโต้แย้งมาในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องไม่อยู่ภายใต้บังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ

เพราะผู้ถูกร้องมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้องนั้น ปัญหาที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๔ และคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ไว้แล้ว สรุปว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายความว่ารวมถึง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมือง และผู้ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับด้วยเมื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อยู่ในขณะที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ และผู้ร้องมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญ จึงไม่วินิจฉัยซ้ำอีก ส่วนข้ออ้างที่ว่าผู้ร้องจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ชอบ นั้น ผู้ร้อง ขอเช่นนั้นก็เนื่องจากผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบในการยื่นบัญชี ฯ ตั้งแต่การยื่นบัญชีครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงการยื่นครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี ในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๕ ปี นับตั้งแต่วันดังกล่าว ซึ่งเป็นวันพ้นจากตำแหน่งตามความเป็นจริง จึงชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ทั้งไม่ขัดกับคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๔ ของศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับข้อโต้แย้งที่ว่า การตรวจสอบทรัพย์สินไม่ชอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ไม่ใช่บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยนั้น ไม่เป็นประเด็นตามคำร้อง ทั้งไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัย

ปัญหาข้อเท็จจริงที่จะต้องวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามคำร้องหรือไม่ พิจารณาแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

๑. ผู้ถูกร้อง ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝาก) ของตนเองและ/หรือคู่สมรสอยู่ในชื่อบุคคลอื่น
๒. ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (ที่ดิน) ของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น และ
๓. แสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒ ล้านบาท

ตามประเด็นข้อที่ ๑ นั้น ตามคำร้อง ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ ในชื่อนายพิชญกร อุตรสถิตย์ จำนวน ๒ บัญชี

ซึ่งเป็นของผู้ถูกร้อง ในการยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี ในวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ คือ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗ และบัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ เพื่อใช้เช็คคู่กับบัญชีออมทรัพย์ดังกล่าว เปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท ยอดเงินคงเหลือในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ จำนวน ๖๔,๐๘๕.๕๐ บาท และในวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๕,๕๑๒.๕๐ บาท เป็นการจงใจปกปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าว

ผู้ถูกร้องชี้แจงยอมรับว่า เป็นบัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้อง เปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ โดยนำฝากเช็ค ๒ ฉบับ จำนวนเงิน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้มาจากการเล่นการพนันและเหลือจ่ายจากโอนเข้าบัญชีคู่สมรสผู้ถูกร้องแล้ว แต่ได้เบิกถอนไปหมดตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ยอดเงินคงเหลือมีมูลค่าเพียงเล็กน้อยและส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ย ทั้งผู้ถูกร้องไม่ได้ทำธุรกรรมใดๆ กับบัญชีนั้นอีกเลยและไม่ทราบว่าจะยังมียอดเงินเหลืออยู่ในบัญชี แต่ปฏิเสธว่าผู้ถูกร้องไม่ได้จงใจปกปิด

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อพิจารณาประกอบคำให้การของนายพิษณุกร อุดรสถิตย์ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่า นายพิษณุกร ไม่ใช่เจ้าของบัญชีเงินฝากทั้งสองดังกล่าว เงินเปิดบัญชีจำนวน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท เป็นของผู้ถูกร้อง แต่ได้อาศัยชื่อนายพิษณุกร ใช้เป็นชื่อบัญชี โดยขอสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านจากนายพิษณุกร ไปใช้เป็นหลักฐานในการเปิดบัญชี นายพิษณุกร ไม่เคยทำรายการฝาก-ถอนใดๆ เกี่ยวกับบัญชีทั้งสอง ยกเว้นไปปิดบัญชี การเขียนและสั่งจ่ายเช็คผ่านบัญชีกระแสรายวันดังกล่าว ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการ ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เงินคงเหลือในวันยื่นบัญชีเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าเพียงเล็กน้อยและส่วนใหญ่เป็นเงินดอกเบี้ย การไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าวไม่ทำให้ผู้ถูกร้องได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ ผู้ถูกร้องจึงไม่จงใจปกปิดบัญชีเงินฝากนั้นไม่อาจรับฟังได้ ทั้งเป็นการแสดงว่า ผู้ถูกร้องรู้ว่าตนมีทรัพย์สินเป็นบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีดังกล่าว การไม่แสดงรายการในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องทั้ง ๓ ครั้ง จึงเป็นการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นบัญชีเงินฝากดังกล่าว

นอกจากนี้ยังมีบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขางามวงศ์วาน และธนาคารกสิกรไทย ฯ สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ ในชื่อของนายจิรายุ จรัสเสถียร จำนวน ๒ บัญชี ที่ผู้ถูกร้อง ไม่แสดงรายการไว้ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๓, ๔, ๕ และ ๖ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี คือบัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๓ และเลขที่ ๐๗๗-๒-๕๗๑๕-๘ ตามลำดับ ทั้ง ๒ บัญชี ผู้ร้องอ้างว่า บัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขางามวงศ์วาน เปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ โดยเช็คของผู้ถูกร้องจำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท ที่ได้จากการเล่นการพนัน มียอดเงินคงเหลือในวันยื่นบัญชี จำนวน ๓,๐๗๓,๘๘๐ บาท ส่วนบัญชีเงินฝากธนาคารกสิกรไทย ฯ สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ เปิดบัญชีวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐ โดยเช็คของผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้มาจากการเล่นการพนันเช่นเดียวกัน บัญชีเงินฝากดังกล่าวจึงเป็นของผู้ถูกร้อง เมื่อไม่แสดงรายการในบัญชี จึงเป็นการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงินฝากนั้น

ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า บัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ ฯ สาขางามวงศ์วาน เป็นบัญชีของ นายจิรายุ โดยผู้ถูกร้องได้มอบเช็คซึ่งพันตำรวจโท ปกรณ์ เสริมสุวรรณ สั่งจ่ายชำระบัญชีที่ผู้ถูกร้อง เล่นการพนันได้ จำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท ให้นายจิรายุ เป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินตามเช็ค นายจิรายุ เปิดบัญชีดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของนายจิรายุ เป็นแต่เพียงนายจิรายุ ได้นำเงินของผู้ถูกร้อง ไปฝากเข้าบัญชีด้วยเท่านั้น การนำเงินเข้าฝากและการเบิกถอนเงินในบัญชีเป็นธุรกรรมส่วนตัวของ นายจิรายุ ผู้ถูกร้องไม่เคยทราบเรื่อง การไม่แสดงรายการไว้ในบัญชีด้วยจึงไม่เป็นการจงใจ การไม่แสดง รายการเงินฝากธนาคารกสิกรไทย ฯ สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ ก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่บัญชี เงินฝากของผู้ถูกร้อง ทั้งผู้ถูกร้องก็ไม่เคยทำธุรกรรมใดๆ เกี่ยวกับบัญชีเงินฝากดังกล่าว ผู้ถูกร้อง เป็นเพียงเจ้าของเงินฝากจำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้มาจากการเล่นการพนันเท่านั้น และ นายจิรายุ ได้มอบเงินจำนวนดังกล่าวให้ผู้ถูกร้องหมดแล้ว เงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากและผลประโยชน์ ที่เป็นดอกเบี้ย จึงเป็นทรัพย์สินของนายจิรายุ ผู้ถูกร้องไม่มีหน้าที่จะต้องแสดงรายการเงินฝากนั้น การไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการบัญชีเงินฝากดังกล่าว จึงไม่เป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการด้วยข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่า เงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ ๑ สาขางามวงศ์วาน บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๗ ชื่อบัญชีนายจิรายุ จรัสเสถียร โดยนายจิรายุ ได้นำเช็คของผู้ถูกร้อง จำนวนเงิน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท ไปเปิดบัญชีดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นเจ้าของเงิน ฝากเข้าบัญชีไว้ในนามของนายจิรายุ บัญชีเงินฝากเป็นของผู้ถูกร้อง และเงินฝากธนาคารกสิกรไทย ๑ สาขาถนนสุขุมวิท ๑ บางกะปิ บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๐๗๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ ก็ฟังได้ตามคำรับของผู้ถูกร้องซึ่งสอดคล้องกับคำให้การของนายจิรายุ ว่า ผู้ถูกร้องได้ให้นายจิรายุ นำเช็คจำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ของผู้ถูกร้อง ไปเปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐ และนายจิรายุ ได้ถอนเงินไป ๓ รายการ ในวันเดียวกันตามคำสั่งของผู้ถูกร้อง เงินฝากและบัญชีเงินฝากดังกล่าว จึงเป็นของผู้ถูกร้องซึ่งผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการยอดเงินคงเหลือในบัญชีในวันยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินครั้งที่ ๓, ๔, ๕ และ ๖ ตามลำดับ การเปิดบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็ค สามารถเปิดบัญชีในชื่อของตนเองหรือหากไม่ประสงค์ที่จะให้ผู้อื่นรู้ ก็ฝากนายจิรายุ เรียกเก็บผ่านบัญชีธนาคารที่นายจิรายุ มีบัญชีอยู่แล้วได้ การที่ผู้ถูกร้องให้นายจิรายุ เปิดบัญชีใช้ชื่อนายจิรายุโดยใช้เช็คของผู้ถูกร้อง แสดงว่าผู้ถูกร้องตั้งใจจะปกปิดเงินและบัญชีดังกล่าวซึ่งเป็นของผู้ถูกร้อง การไม่แสดงรายการบัญชีเงินฝากดังกล่าวในการยื่นบัญชีต่อผู้ร้อง ๔ ครั้งดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากตามคำร้อง ข้อโต้แย้งที่ว่าบัญชีเงินฝากไม่ใช่เป็นของผู้ถูกร้อง และผู้ถูกร้องไม่มีหน้าที่ต้องยื่นแสดงรายการบัญชีเงินฝาก ผู้ถูกร้องมิได้จงใจปกปิดบัญชีเงินฝากนั้น ไม่อาจรับฟังมาหักล้างการจงใจปกปิดบัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้องได้

ส่วนที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝากธนาคาร) ของคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น เป็นบัญชีเงินฝากในชื่อของนายพิษณุกร อุดรสถิตย์ รวม ๒ บัญชี ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๑, ๒ และ ๓ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข คือ บัญชีเงินฝากประจำธนาคารกรุงไทย ๑ สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน และบัญชีเงินฝากประจำธนาคารไทยพาณิชย์ ๑ สาขาถนนสีรินธร เลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ และเลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ ตามลำดับ เป็นเงิน ๑๗,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท และบัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย ๑ ในชื่อของ เรือตรีหญิง พัชราภรณ์ บุญยงค์ และนางสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ จำนวน ๒๓,๗๐๐,๐๐๐ บาท

และจำนวน ๑๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับนั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงปฏิเสธว่าไม่ใช่ทรัพย์สินของตนที่ฝากเก็บไว้ในชื่อบุคคลอื่น และไม่เคยมีส่วนรู้เห็นในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากและบัตรเงินฝากดังกล่าว แต่นางสุรกัญญา สุขชนะ ซึ่งเป็นคู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ชี้แจงและให้การว่าส่วนหนึ่งเป็นเงินที่นางสุรกัญญา เก็บสะสมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยผู้ถูกร้องไม่ทราบ

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่า นางสุรกัญญา เป็นคู่สมรสของผู้ถูกร้อง พักและอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ต่างมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูกัน ย่อมทราบถึงสถานะทางการเงินทรัพย์สินและหนี้สินของกันและกัน พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องที่จะไม่ใช่บัญชีเงินฝากในชื่อของตนเอง กรณีเงินจำนวนมาก ๆ จะใช้ผ่านบัญชีเงินฝากของนางสุรกัญญา หรือใช้ผ่านบัญชีที่มีชื่อบุคคลอื่นที่ถือทรัพย์สินแทน ดังจะเห็นได้จากข้อวินิจฉัยข้างต้น ดังนั้น จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องย่อมทราบถึงบัญชีเงินฝากและบัตรเงินฝากดังกล่าวซึ่งเป็นทรัพย์สินของนางสุรกัญญา คู่สมรสของตนเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ถูกร้องจะไม่ทราบว่านางสุรกัญญา มีบัญชีเงินฝากในชื่อนายพิชญกร และบัตรเงินฝากในชื่อเรือดรีหญิง พัชรภรณ์ และนางสุนทรี่ เป็นเงินจำนวนถึง ๕๐ กว่าล้านบาท แม้ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ผู้ถูกร้องจะมอบให้นางสุรกัญญา เป็นผู้จัดทำก็ตามแต่ผู้ถูกร้องเป็นผู้ลงนามในเอกสารทุกแผ่น ย่อมจะต้องตรวจทานก่อนแล้ว เมื่อไม่ปรากฏรายการทรัพย์สินดังกล่าวในชื่อของคู่สมรส จึงเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องข้างต้น ฟังไม่ขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ดังกล่าวแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นข้อที่ ๒ และ ๓ อีกต่อไป เพราะไม่ทำให้ผลแห่งคำวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้นเปลี่ยนแปลงไป แต่อย่างไร

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ห้ามมิให้นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลา ๕ ปีนับตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นต้นไป

นายศักดิ์ เตชะชาล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ